

עמ"ת (באר שבע) 37375-06-24 - מדינת ישראל ע"י נ' אלמחדי זייד (עציר) ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 37375-06-24 מדינת ישראל נ' זייד אלמחדי (עציר)

לפני כבוד השופט אלון אינפלד

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד פיני סוויסה

עוררת
נגד

אלמחדי זייד (עציר) ע"י ב"כ עו"ד ראמי אלמכאווי

משיב
החלטה

לפני ערר המאשימה על החלטת בית משפט השלום באילת (כב' השופט ניר שנידרמן) מיום 17.6.24 בה נדחתה בקשתה למעצר המשיב עד תום ההליכים, והוחלט על חלופת מעצר בדמות מעצר בית בקרב המשפחה, עם הפקדה כספית.

נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות החזקה וניסיון ליצא סם מסוכן. אין מחלוקת כי המשיב הגיע למסוף הגבול "רבין" ביום 31.5.24 כאשר הוא נוהג ברכב פרטי, ורצה לצאת לירדן. בחיפוש, נמצא כי ברכב היו סמים מסוכנים מסוג חשיש, במשקל של כ- 7 ק"ג. סם, שחולק ל- 70 "פלטות" שהוסלקו בתוך הפנלים של הרכב, מאחורי תא הכפפות. הסמים נתפסו לאחר פירוק של הדש - בורד.

גרסתו של המשיב בחקירה הייתה שלא ידע על הסמים שהיו ברכב. אולם כאשר הוצגו לו צילומים, מהמקומות הפנימיים בתא הכפפות המפורק, שם נמצאו טביעות אצבעותיו, לא היה לו הסבר כיצד הגיעו טביעות אצבעותיו לאותו מקום.

לא הייתה מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אלא בדבר האפשרות להסתפק בחלופת מעצר, ובשאלה אם ראוי להורות על חלופה כזו בטרם יותן תסקיר אודות המשיב.

לבקשת הסנגור, בחן בית משפט קמא את הערבים שהוצעו, אביו, אחותו וחברו, ומצא כי אלה יכולים לשמש חלופה הולמת, בתנאי מעצר בית, עם ערבויות כלכליות מתונות. זאת, בין השאר, משום שמדובר בצעיר בן 28, חסר הרשעות קודמות, העצור לראשונה, וכי בעת הדיון כבר היה עצור פרק זמן

ממושך יחסית. עוד נלקח בחשבון, כי בעת מעצרו נולד בנו, אשר המשיב לא יכול היה להשתתף בלידתו. בית משפט קמא הורה על השחרור לחלופה לאחר שקבע כי "חלופת המעצר תסכון".

מכאן הערר.

לשיטת העוררת, בית משפט קמא לא העריך נכונה את מידת הסיכון הנשקפת מהמשיב. למרות שהעבירה שעבר לכאורה חמורה לא פחות מעבירת סחר בסמים, ואף הרבה יותר. הוזכר כי המשיב לא נתן כל הסבר למעשיו, באשר הכחיש את העבירה, וכי טביעות האצבע נמצאו בעצם המקום בו הוסלק הסם. העוררת הפנתה לפסיקה אודות ההכרח "לנתץ את שרשרת הפצת הסמים" על ידי מעצר המעורבים ברעה חולה זו.

העוררת הצביעה גם על קושי ביחס לחלופה הקונקרטית, בשים לב לכך שלאב המשיב יש עבר פלילי בעבירות אלימות, ובאשר האחות צעירה מהמשיב, וספק אם תוכל לשמש גורם מפקח יעיל.

ב"כ המשיב ביקש לדחות הערר והדגיש את הנסיבות האישיות עליהן עמד בית משפט השלום, ובמיוחד בכך שמדובר באיש ללא עבר פלילי. הסנגור הזכיר כי המחוקק ציווה לבחון חלופה, ובית המשפט בחן, התרשם בחיוב מהערבים המוצעים, ואף הוסיף מנוף כספי לחזק את החלופה. הסנגור דחה את הביקורת של העוררת על החלופה, הזכיר שעברו הפלילי של האב הוא מלפני יותר מעשור, בעבירה מסוג אחר לגמרי, וכי הוא סיפר על כך מיוזמתו עת נחקר כערב. לעניין האחות, היא אמנם צעירה, אך בית המשפט התרשם כי תוכל לבצע את משימתה, ולשיטתו אין כל סיבה להתערב במסקנה זו.

הסנגור התייחס גם הוא לפסיקה, בעיקר לפסיקה הנוטה להקל בהערכת המסוכנות של העוסקים בסם הקנאביס, אפילו ביחס למגדלי הסם. זאת, בניגוד לסמים המסוכנים עוד יותר, לגביהם בתי המשפט מחמירים יותר.

לעניין הסיכון בעצם היצוא, טען הסנגור שאין אינדיקציה לקשרים חריגים של המשיב עם עולם הסחר בסמים הבינלאומי, ובכל מקרה אין מסוכנותו שונה מאחרים אשר לפי הפסיקה שוחררו למרות קשרים לכאורה עם נתיבי הסחר בארץ. עוד הוסיף, כי לשיטתו יצוא סמים מסוכן פחות מאשר יבוא.

הסנגור הוסיף והתייחס למשבר הכליאה בישראל, היוצר צפיפות וסבל רב יותר לעצורים. לשיטתו, צפיפות זו מחייבת את בתי המשפט למשנה זהירות, בטרם יחליטו על הארכות המעצרים.

לחלופין הציע הסנגור לעבות החלופה, ואפילו להעדיף מעצר בפיקוח אלקטרוני, ובלבד שלא יוחלט על מעצר מאחורי סורג ובריח.

שני הצדדים הגישו פסיקה של ערכאות דיון וערעור, וניסו להקיש ולהשוות בין המקרים.

דיון:

עמוד 2

הכל מודעים למחלוקות בבית המשפט העליון בדבר היחס לעבירות הקשורות בסם הקנאביס, לענין הערכת הסיכון הנובע מעבירות אלה ומדיניות המעצרים.

אולם, דומני כי, למעט לפי השיטה המקלה ביותר, מקרה זה הוא מקרה מובהק המצדיק מעצר עד תום ההליכים, מאחורי סורג ובריה, למרות העדר עבר פלילי.

ראשית, יצוא סמים היא עבירה חמורה, המסכנת את הבריות, לא פחות מיבוא סמים. מלחמת החורמה של גורמי האכיפה נגד הסחר בסמים, שהוא גורם המחולל פשיעה נלווית רבה, אינה מלחמה ישראלית פרטית. המדובר במלחמה המשותפת לכל מדינות העולם. כשם שאנו מצפים משכנותינו לפעול נגד העברת סמים לשטח ישראל תוך סיכון אזרחינו, כך חובתה של מדינת ישראל לפעול נגד העברה מסחרית של סמים מישראל למדינות שכנות תוך סיכון אזרחיהן.

מי שיוצא מישראל עם סמים בכמות מסחרית משמעותית, ואינו נותן כל הסבר מניח את הדעת, חזקה עליו שיודע למי עליו למסור את הסם בחו"ל. ממילא, הוא לכאורה מקושר למערכות הסחר הבינלאומי האסור, והסכנה הנשקפת ממנו רבה.

בנותננו את הדעת לעקרון "מקבילית הכוחות", בין איכות הראיות ועילת המעצר, חשובה מאוד העובדה שלא זו בלבד שיש ראיות לכאורה נגד המשיב, הראיות טובות מאוד ומלמדות על מעורבות עמוקה וממשית שלו. בעת הדיון בערר, היה בידי התובע תיק ראיות חלקי בלבד, וביקשתי לקבל את התיק במלואו. זאת, על מנת לבחון את מקום הימצאות הסם, ומקום הימצאות טביעות אצבעותיו, כעולה מתיק החקירה המלא. עיון בתיק המלא מלמד, כי הסמים הוחבאו בצורה מתוחכמת, על ידי פירוק הפאנל, וכי טביעות האצבע של המשיב נמצאו בעומק שטחי תא הכפפות. מקום, שלגביו המשיב לא הצליח לתת כל הסבר.

משמע, הראיות לכאורה הן כי לא זו בלבד שהעורר יודע למי עליו למסור הסמים בחו"ל, העורר היה שותף גם למעשה הטמנת הסם ברכב. משמע, לא זו בלבד שמעורבותו רבה, מתברר שיש לו כישורים היכולים לשמש להמשך ביצוע עבירות דומות, בעצמו או על ידי אחרים. שהרי, לכאורה, אין הוא "רק" נהג - בלדר. ויובהר כי גם תפקיד של נהג - בלדר, המבריח סמים מעבר לגבול, הוא קריטי, ומלמד על מסוכנות.

עוד יאמר כי בתורנות זו, שבוע בלבד כשופט תורן, נתקלתי בכמה חשודים בעבירות של יצוא סם לירדן באופן דומה, דומה מאוד. עלה מהתיקים כי יש לאחרונה התגברות משמעותית של עבירות מסוג זה, ויש מקום לחשש כי קיימות מערכות סחר חזקות, המקיימות תשתית לייצוא סם לירדן בדרך זו, ותשתית זו טרם נחשפה. עצם קיומה של תשתית כזו, המאפשרת יבוא ויצוא של סמים או כל דבר מסוכן אחר, כגון נשק, מסכנת את הציבור, לכל הפחות בירדן ובישראל. משמע, עוצמתה של עילת המעצר משמעותית לאין שיעור מחזקת המסוכנות הסטטוטורית, ומחייבת משנה הקפדה בעת שקילת חלופות מעצר.

בנסיבות אלה, בהעדר אפשרות להעריך באופן יעיל את מידת הסכנה ומשמעותה, איני סבור שנכון היה להסתפק בחלופת מעצר, בוודאי שלא חלופת מעצר משפחתית, עם כל ההבנה למצוקה של המשיב עקב לידת בנו בהעדרו.

צודק הסנגור, שלא בכל מקרה צריך לבחון חלופה באמצעות שירות המבחן דווקא. לטעמי, נוכח טיב המסוכנות, הדרך הנכונה במקרה זה הייתה דווקא לעצור ללא תסקיר, ולא לשחרר ללא תסקיר.

יחד עם זאת, בדיונים בבתי המשפט הסכימה העוררת כי שאלת החלופה תיבחן באמצעות תסקיר מעצר. לא נכון שבית המשפט יחמיר יותר מאשר עמדת המאשימה, בוודאי לא בערר. לפיכך, תינתן למשיב האפשרות לשכנע באמצעות שירות המבחן, כי יש בעניינו שיקול חריג. שיקול, המשפיע על הערכת המסוכנות, והיכול להצדיק בכל זאת נקיטה במעצר בפיקוח אלקטרוני (עם פיקוח אנושי איכותי ומנוף כלכלי כבד ומרתיע), למרות כל האינדיקציות המצביעות לכיוון מעצר מאחורי סורג ובריא דווקא.

אם כן, **הערר מתקבל במובן זה שהמשיב יעצר עד החלטה אחרת**, אך יינתן תסקיר מעצר בעניינו. תסקיר המעצר יבחן שמא יש נסיבות היכולות להצדיק מעצר בפיקוח אלקטרוני למרות הסיכון, ואם יש גם כתובת, ערבים טובים ותכנית טובה לפיקוח אנושי במקום המעצר. יש לבחון אם יש תכנית וערבים המאפשרים להניח את הדעת ביחס לסיכונים, ואם, למרות הסיכון הגדול, אפשר בכל זאת ללכת בדרך המקלה.

המזכירות תודיע לשירות המבחן על הצורך בעריכת "תסקיר מעצר" שיוגש לבית משפט השלום.

בית משפט השלום יקבע דיון לפניו לבחון מחדש את שאלת המסוכנות לאחר קבלת תסקיר המעצר, ואת היתכנות המעצר בפיקוח כפונקציה של מידת המסוכנות שתיקבע.

כאמור - המשיב יוותר עצור עד החלטה אחרת.

ניתנה היום, י"ח סיוון תשפ"ד, 24 יוני 2024, בשיתוף המשיב בהיוועדות חזותית, בנוכחות הסנגור עו"ד אלמכאווי ובהיעדרות נציג העוררת.